

नागपूर- गोंदिया प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार द्रुतगती
महामार्गाच्या अंतिम आखणीस मान्यता.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन निर्णय क्रमांक- खाक्षेस-२०२३/प्र.क्र.३६६/रस्ते-८

मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२

दिनांक : २७ डिसेंबर, २०२३

प्रस्तावना :

महाराष्ट्र राज्याची राजधानी मुंबई व उपराजधानी नागपूर ही शहरे जोडणारा राज्याचा महत्वाकांशी प्रकल्प हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्ग ६०० कि.मी. लांबीत पुर्ण झाला असून वाहतूकीसाठी खुला करण्यात आलेला आहे. उर्वरित लांबी ही लवकरच वाहतुकीस खुली करण्यात येणार आहे. महाराष्ट्र राज्याच्या पूर्व व पश्चिम सीमा शिघ्रसंचार द्रुतगती महामार्गाने जोडण्याच्या दृष्टीने, हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्गाचा विस्तार नागपूर ते गोंदिया पर्यंत करण्याचे नियोजन आहे.

नागपूर- गोंदिया प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार द्रुतगती महामार्ग विकसित करणे ही पूर्व महाराष्ट्रातील प्रमुख विकास योजनेपैकी एक असून त्याचा मुख्य उद्देश खालीलप्रमाणे आहे:-

- नागपूर शहरास मागे गोंदिया आणि पुढे मुंबईशी प्रवेश नियंत्रित द्रुतगती महामार्गाने जोडणे.
- राज्याच्या पूर्व आणि पश्चिम सीमांना द्रुतगती महामार्गाने जोडणे.
- देशाच्या उत्तर आणि ईशान्येकडील मध्य प्रदेश, छत्तीसगड, ओरिसा आणि पश्चिम बंगाल इत्यादी राज्यांशी द्रुतगती महामार्गाद्वारे आंतरराज्यीय संपर्क स्थापित करणे.
- आंतरराज्य प्रवासी आणि माल वाहतूकीमुळे हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्गाची व्यवहार्यता सुधारण्यासाठी मदत होईल.
- पूर्व महाराष्ट्रातील अल्प विकसित जिल्ह्यांचा सामाजिक - आर्थिक विकास होईल.
- पायाभूत सुविधांचा लाभ आदिवासी भागाचा विकास करण्यासाठी होईल.

त्यामुळे हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्ग नागपूरचे पुढे गोंदिया व पुढे गडचिरोली दरम्यान प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार द्रुतगती महामार्ग विकसित करणे प्रस्तावित आहे.

महाराष्ट्र राज्यातील पूर्व विभागातील भंडारा, गोंदिया, गडचिरोली व चंद्रपूर या नैसर्गिक खनिज साधनाने समृद्ध असलेल्या अल्प विकसीत भागांच्या सर्वांगीण विकासाच्या दृष्टीने नागपूर ते गोंदिया (पॅकेज १), भंडारा ते गडचिरोली (पॅकेज २) व नागपूर ते चंद्रपूर (पॅकेज ३) अंतर्गत प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार द्रुतगती महामार्गाचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याचे काम महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत हाती घेण्यात आले आहे. त्यामुळे राज्याच्या पूर्व भागातील अविकसित तसेच आदिवासी क्षेत्र मुख्य प्रवाहाशी जोडले जाऊन त्या परिसराचा सामाजिक व अर्थिक विकास होण्यास मदत होऊन नवीन उद्योगास चालना मिळून मोठ्या प्रमाणात रोजगार निर्मिती होईल.

यास अनुसरून आता नागपूर-गोंदिया प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार द्रुतगती महामार्गाची आखणी अंतिम करण्यासाठी शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने मार्गदर्शक तत्वांना (इंडियन रोड काँग्रेस विशेष पब्लिकेशन क्र.१९:२०२० च्या मूल्यांकन मॅट्रीक्स) अनुसरून व प्रत्यक्ष स्थळ पाहणी नुसार विविध पर्यायी आखणीचा अभ्यास केला आहे. तुलनात्मक दृष्ट्या सर्वाधिक सुयोग्य अशी आखणी खालील भागानुसार अंतिम आखणी म्हणून महामंडळाने प्रस्तावित केली आहे. सदर महामार्गाची रुपरेषा खालील प्रमाणे आहे.

अ. क्र.	महामार्गाचा भाग	साखळी क्रं		लांबी किमी
		सुरुवात	शेवट	
१.	नागपूर बाह्य वळण मार्गावरील गावसी मनापूर इंटरचेंज पासून लोधी तोळा, जि.गोंदिया पर्यंत भाग : नागपूर ते भंडारा भंडारा ते गोंदिया	०+००० ७२+५००	७२+५०० १४५+१००	७२+५०० ७२+६००
२.	तिरोडा जोडरस्ता	०+०००	३+७६५	३+७६५
३.	गोंदिया बाह्य वळण रस्ता	०+०००	१३+७१२	१३+७१२
	एकुण लांबी			१६२.५७७

महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत शासन मान्यतेसाठी सादर केलेल्या उपरोक्त आखणीस अंतिम आखणी म्हणून शासन मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच सदर द्रुतगती महामार्गाचा विकास महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत हाती घेण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२३१२२८१२१८१७६३१८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(राहुल गिरीबुवा)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री, (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री, (गृह) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा.मंत्री, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा.मंत्री, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) सर्व मा.मंत्री, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ९) सर्व विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य.
- १०) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) महालेखापाल महाराष्ट्र १ (लेखा व अनुज्ञेय) मुंबई.
- १२) महालेखापाल महाराष्ट्र २ (लेखापरिक्षा) नागपूर.
- १३) अपर मुख्य सचिव (वित्त विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १४) अपर मुख्य सचिव (नियोजन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १५) अपर मुख्य सचिव (महसूल व वन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १६) अपर मुख्य सचिव (सार्वजनिक बांधकाम विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १७) प्रधान सचिव (विधि व न्याय विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १८) प्रधान सचिव (नगर विकास विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- १९) प्रधान सचिव (उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग), मंत्रालय, मुंबई.

- २०) प्रधान सचिव (सांस्कृतिक कार्य विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- २१) प्रधान सचिव (पर्यटन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- २२) प्रधान सचिव (पर्यावरण विभाग), मंत्रालय, मुंबई
- २३) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २४) उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, म.रा.र.वि. महामंडळ, वांद्रे, मुंबई-५०.
- २५) मुख्य अभियंता, म.रा.र.वि. महामंडळ, वांद्रे, मुंबई-५०.
- २६) सर्व सहसचिव/ आंतर वित्तीय सल्लागार तथा उप सचिव/ उप सचिव / अवर सचिव / कार्यासन अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २७) निवडनस्ती (रस्ते-८).